

NEDERLANDS GENOOTSCHAP VAN SINT JACOB

Jaarverslag 2009

Het Genootschap

De groei en bloei van het genootschap zette zich ook in 2009 voort, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht. Het aantal leden groeide met ongeveer 800 van 7.800 naar 8.600. Naar verwachting groeien we ook in 2010 weer gestaag verder. Ook financieel ging het voor de wind. Het eigen vermogen is toegenomen conform de groei van het ledenaantal en de daarmee samenhangende contributie. De kascommissie (Cor Broer, Herman Hodes en Gerard van Poppel) heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden.

Huis van Sint Jacob

Ook in 2009 maakten we weer dankbaar gebruik van ons Huis van Sint Jacob, de voormalige kosterswoning van de Janskerk, waar we in 2008 zijn ingetrokken. We hebben besloten ons onderkomen ook ter beschikking aan organisatoren van andere activiteiten te stellen mits ze binnen de doelstelling van het genootschap passen. Voor ideële activiteiten vragen we een symbolische huur, commerciële lieden moeten een substantieel bedrag betalen. De vereniging 'Pelgrimswegen naar Rome' heeft inmiddels in het huis onderdak gevonden en ook de Stichting Abrahampad in oprichting maakt eens per week gebruik van ons kantoor (deze stichting wil een pelgrimspad van Harran in Turkije tot voorbij Jeruzalem realiseren). Op deze manier wordt ons genootschap steeds meer een soort pelgrimsplatform. Enkele van onze leden gaven er cursussen. Joop van der Donk gaf enkele schrijfcursussen voor pelgrims en Ben van Velzen gaf Franse les.

Ledenservice en ledeninformatie

Een belangrijke taak van ons genootschap is het geven van service aan leden en het verstrekken van informatie aan pelgrims die al dan niet voor het eerst op pad gaan. Zo'n dertig vrijwilligers geven informatie en advies. Dit aantal is in 2009 verder uitgebreid. Veel mensen weten de weg naar ons informatiecentrum in het Huis van Sint Jacob te vinden. In Utrecht stapten 1.125 mensen over de drempel van ons huis aan het Janskerkhof. Ook ons centrum in Vessem krijgt veel aanloop. In de Servatiusstraat klopten 370 mensen aan de deur.

Cijfers

In 2009 gaven onze medewerkers 2.182 pelgrimspassen uit. De boekwinkel zette ruim 45.000 euro om. Dat was een kleine 4.000 euro minder dan in 2008. Toen was er echter een eenmalige actie naar aanleiding van het boek over Romaanse kunst van Adriaan de Rover.

Vrij reizen

Er werden plannen gemaakt om een extra opening op de donderdagmiddag te realiseren omdat maandag en vrijdag geen vrij-reizen-dagen bij de NS zijn. In 2010 werd deze extra middag een feit.

Verder zijn we besprekingen gestart om samen met de Stichting Jabikspaad een derde informatiecentrum in Sint Jacobiparochie in het leven te roepen.

Website, Jacobsstaf en overige communicatie

De website www.santiago.nl en het tijdschrift de Jacobsstaf zijn onze twee belangrijkste communicatiemiddelen met de leden en de overige samenleving.

Website

Internet coördinator Hans van Berkel, die deze functie al jaren vervulde, werd per 1 september opgevolgd door Dirk Klop. Hans blijft wel lid van de werkgroep website. In 2009 werd een intranet voor bestuurs- en kaderleden operationeel. Dit werd ruim 2000 keer bezocht.

Bestuursleden kregen een e-mail adres eindigend op santiago.nl en werden op de site vermeld.

Op instigatie van een van onze leden is op de site een item opgenomen over de geschiedenis van ons genootschap waarin ook onze oprichters en ereleden Mireille Madou en Koen Dircksens worden vermeld.

Er werd een beleid voor advertenties op de website vastgesteld. Advertenties die in onze doelstelling passen en een attentiewaarde hebben voor onze leden zijn in principe mogelijk. Maar niet te nadrukkelijk aanwezig, dus niet op de homepage en geld binnenhalen via advertenties moet geen doel op zich zijn. Tot op heden staan er nog geen advertenties op de site.

Jacobsstaf

De Jacobsstaf kwam in 2009 vier keer uit.

De redactie hield een enquête onder de leden. De respons was goed: 8%. Over het algemeen zijn de leden tevreden tot zeer tevreden met de Jacobsstaf. Er is veel behoefte aan kleur (wordt in 2010 inderdaad mee begonnen). Verder is er een groeiende interesse naar verhalen over andere pelgrimages (Rome, Jeruzalem, enz.). Ook verhalen over geschiedenis, kunst en cultuur worden graag gelezen. Verder is er veel behoefte aan actuele informatie over routes, herbergen, enz.

Daniëlle Lokin en André Brouwer namen de rol van Huub van Alem als contactpersoon namens het bestuur over. Zij hebben plannen gemaakt om tot een soort redactieraad te komen die ook meer artikelen over geschiedenis en cultuur kunnen genereren.

Overige communicatie

- We presenteerden een nieuwe informatiefolder.
- We kochten een beamer.
- Het genootschap had net als voorgaande jaren een stand op de Fiets- en wandelbeurs in de RAI.
- We lieten visitekaartjes voor de bestuursleden drukken.
- We gaven schriftelijke steun aan allerlei pelgrimsinitiatieven van buitenlandse genootschappen.
- We besloten de banden met de Spaanse ambassade en de culturele attaché aan te halen.
- Interne communicatie: we actualiseerden het handboek voor de kaderleden (leden die op een bepaalde manier actief zijn in ons genootschap).
- In januari organiseerden we een aparte dag voor de kaderleden.
- We stuurden de kaderleden na elke bestuursvergadering een kort communiqué.

Bestuur

Het bestuur vergadert in principe elke eerste zaterdag van de maand in Utrecht.

Tijdens de algemene ledenvergadering in het voorjaar namen we afscheid van de bestuursleden Ton Aarts en Theo van Dijk. André Brouwer volgde Theo op als secretaris. Daniëlle Lokin en Joost Bol werden nieuw bestuurslid. Daniëlle werd later in het jaar benoemd tot vice-voorzitter.

In de statuten stond nog dat de voorzitter bij afwezigheid vervangen werd door de oudste, maar het bestuur vindt dit geen zinnige oplossing. Vooral omdat er niet bij staat of het om de oudste in leeftijd of om de langst zittende bestuurder gaat.

Het bestuur verdeelde ook de portefeuilles opnieuw.

Bedoeling is om in de nabije toekomst uitvoering en beleid meer te scheiden. Vooral de penningmeester doet nu veel uitvoerend werk. Bedoeling is dit medio 2010 professioneel te beleggen. Dit is nu al het geval bij de ledenadministratie die door een free lance medewerker wordt verzorgd.

Afscheid Tijs Dorenbosch

Tijdens de najaarsvergadering namen we afscheid van Tijs Dorenbosch die het genootschap sinds 2002 leidde als voorzitter. Hij was na Koen Dircksens en Katrina van de Berg onze derde voorzitter. Onder zijn voorzitterschap groeide het aantal leden van 4.200 naar 8.600 en nam het eigen vermogen toe van 34.000 naar 230.000 euro.

Tijs had in zijn voorzittersperiode drie wensen:

1. Een Hollandhuis in Santiago
2. Een gids met de Nederlandse pelgrimspaden
3. Overnachtingsmogelijkheden in Nederland

Aanvankelijk leek het erop dat het bij dromen zou blijven. Tijdens de najaarsbijeenkomst werd echter droom 3 een officieel feit. Tijs reikte officieel het eerste stempel voor de 70 overnachtingsadressen uit aan Monika Rietveld.

Aan de tweede droom wordt gewerkt. Bram van der Wees heeft de uitdaging aangenomen en is met een groep vrijwilligers aan de slag om een gids met Nederlandse pelgrimspaden te maken.

Vice-voorzitter Daniëlle Lokin beloofde Tijs om ook de eerste droom voor het 25-jarig jubileum verwezenlijkt te hebben.

Zij memoreerde verder dat Tijs behalve een begenadigd spreker en schrijver ook een niet onverdienstelijk dichter was. In het gastenboek van de refugio in Los Arcos schreef Tijs het volgende gedicht:

Men vraagt mij almaar, ben je aan het veranderen?

Mijn antwoord: steeds zet ik mijn ene voet gewoon voor de andere

Ik voel mij nog niet beter

maar zeker niet slechter

en plaats mijn linkervoet maar weer eens voor mijn rechter

Toch: soms voel ik mij even flinker en zet mijn rechervoet voor mijn linker

Tijs werd opgevolgd door Joost Bol die tijdens deze vergadering afwezig was wegens een al jaren van tevoren geplande pelgrimage in Japan. Hoewel Joost zich in de voorjaarsvergadering al aan de leden had gepresenteerd, was het toch wel bijzonder dat de vergadering min of meer 'ongezien' akkoord ging met de benoeming van de nieuwe voorzitter.

Voor- en najaarsbijeenkomst

Zowel de voorjaarsbijeenkomst in Utrecht als de najaarsbijeenkomst in Nijmegen waren prima georganiseerd. De opkomst in het voorjaar viel echter wat tegen, bijna een halvering van het aantal bezoekers. Ook het aantal nieuwe pelgrims was minder. Na een grondige analyse van een aantal mogelijke oorzaken trok het bestuur de voorlopige conclusie dat er sprake was van een dip en dat het geen structurele zaak was. Wellicht was het Franstalige toneelstuk voor sommigen wat te hoog gegrepen (er was niet echt een alternatief) en wellicht komen nieuwe pelgrims zich vooral in het najaar oriënteren.

Blijkbaar was deze conclusie juist, want in het najaar kwamen er in Nijmegen weer 560 belangstellenden. Tijdens deze bijeenkomst werd ook een stele bij de Jacobskapel onthuld. Het genootschap heeft hieraan een financiële bijdrage geleverd.

Regio

Een groot deel van de activiteiten van ons genootschap vindt plaats binnen de zestien regio's. Er werden 76 regionale activiteiten georganiseerd waar gemiddeld 39 leden op afkwamen. Als bijlage bij dit jaarverslag treft u een inventarisatie aan van alle activiteiten. Van oudsher werden de activiteiten georganiseerd door een regiocontactpersoon. Sommige daarvan vervulden deze functie talloze jaren omdat anderen dat wel zo makkelijk vonden. De tendens is nu dat er steeds meer kleine regiocommissies worden gevormd om de kwetsbaarheid te verminderen en ook meer activiteiten te kunnen organiseren.

Jongeren

Opvallend is dat we weinig jongeren binnen ons genootschap hebben. De meeste leden zijn van middelbare leeftijd en sommige zijn de middelbare leeftijd al lang gepasseerd, zoals Toon Hermans dat eens uitdrukte in zijn lied 'Vader gaat op stap' (maar niet naar de camino).

Sommige leden van het bestuur denken dat dit aan de tijdgeest ligt. Jongeren hebben geen genootschap nodig, zij vinden zelf hun weg wel. Andere wijzen op de vele jongeren uit andere landen die je op de camino ziet. Nederlandse jeugd schittert daar door afwezigheid. Het bestuur heeft besloten een actieplan voor drie jaar te maken. Als blijkt dat dit niet werkt, laten we het onderwerp rusten.

Jubileum

In 2011 bestaat het genootschap 25 jaar. We willen dit groots vieren. Een commissie met daarin Adrie Dik, Daniëlle Lokin, Herman Gresnigt, René Heinrichs, Herman Holtmaat, Dirk Klop en Bas Brouwer heeft een aantal plannen uitgewerkt. Centraal daarin staan 'de vijf c's':

- internationale conferentie
- Nederlandse conferentie
- tentoonstelling in het Catharijneconvent
- Caminofestival
- Camino-estafette

Ook willen we een speciale postzegel uitgeven.

In 2010 is besloten de commissie op te heffen en de voorbereiding rechtstreeks te koppelen aan de bestuursvergadering.

Goededoelenstichting

Nadat in eerste instantie het verzoek om een zogenaamde ANBI-verklaring (Algemeen Nut Beogende Instelling) voor ons genootschap was afgewezen, besloot het bestuur plannen te ontwikkelen voor een aparte stichting 'Vrienden van Sint Jacob'. Deze goededoelenstichting maakt het mogelijk giften en legaten te ontvangen tegen gunstige voorwaarden. Zoals het er nu naar uitziet, kan deze stichting in 2010 ook daadwerkelijk worden opgericht.

Werkgroepen

Het genootschap kent een twintigtal werk- en projectgroepen. Het voert wat ver om al hun activiteiten op te noemen. Om u een indruk te geven van de verscheidenheid noemen we er enkele:

Pelgrimskoor

Het pelgrimskoor bestaat uit ongeveer dertig personen en repeteerde een aantal malen in ons Huis van Sint Jacob. Bedoeling is om op de voorjaarsbijeenkomst van 2010 een eerste optreden te verzorgen.

Herberg aan de camino

Enkele jaren geleden kwam tijdens de algemene ledenvergadering de behoefte aan een 'warm nest' in Santiago naar voren. Veel leden ervoeren de aankomst in Santiago als een deceptie.

Een herberg in Santiago bleek nogal lastig door allerlei praktische bezwaren. Om die reden is de doelstelling verbreed naar een herberg aan de camino. Ook dit blijkt niet eenvoudig. Spanjaarden staan niet te trappelen om een herberg aan buitenlanders aan te bieden. Tijs Dorenbosch en Jan Galjé hebben tijdens een pelgrimscongres in Avila flyers uitgedeeld waarin we onze behoefte aan een herberg hebben uitgelegd.

Werkgroep pelgrims met beperking

Bedoeling is om pelgrims met een beperking zowel financieel als met praktische hulp tegemoet te komen. Van deze aanbieding werd in 2009 nog geen gebruik gemaakt. Deze mogelijkheid staat nu wat prominenter op de homepage van onze site.

Werkgroep Spiritualiteit

De werkgroep Spiritualiteit werd uitgebreid met enkele nieuwe leden. Er was een herbezinning op het begrip spiritualiteit. Ook werd het initiatief opgepakt om een boekje te maken met meditatieve en filosofische gedachten voor tijdens het pelgrimeren. Het genootschap geeft al jaren het boekje *Praktisch pelgrimeren uit*. Deze tegenhanger wordt dus een soort *theoretisch pelgrimeren*.

Fonds Stimuleringsinitiatieven pelgrims

Dit fonds ondersteunde in 2009 drie projecten:

- verbeteren overnachtingsmogelijkheid in Breda
- informatiepaneel in Jirnsum
- steun aan herberg Mon Repos in Frankrijk

Tot slot

Het genootschap kan niet functioneren zonder de vele vrijwilligers die binnen de regio's en de werkgroepen actief zijn. Het bestuur dankt allen die zich in 2009 op wat voor manier dan ook voor het genootschap hebben ingezet!

André Brouwer, secretaris
maart 2010

Bijlage: inventarisatie werkzaamheden regio's in 2009

